

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A. M.**, nar. X., bytom T.T. B. č. X. zastúpeného Mgr. E. B., splnomocnenou zástupkyňou Advokátskej kancelárie M., s.r.o. T., L. č. X, proti žalovanej **Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave**, Ul. 29. augusta X. o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia z 23. marca 2010 č. X., o poistné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2010, č.k. 13S/15/2010-42, jednomyseľne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2010, č.k. 13S/15/2010-42 **z r u š u j e** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 16. novembra 2010, č.k. 13S/15/2010-42, podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej z 23. marca 2010 číslo X. vo veci predpísania poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie podľa § 218 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Týmto rozhodnutím žalovaná zmenila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky v T. zo 16. decembra 2009 číslo X. v časti poistného na nemocenské poistenie za máj 1998 tak, že uložila žalobcovi povinnosť zaplatiť poistné od 29. mája 1998 do 31. mája 1998. V ostatnej časti o povinnosti žalobcu zaplatiť poistné na nemocenské poistenie od 29. mája 1998 do 31. decembra 2000 v sume 167,76 € a poistné na dôchodkové zabezpečenie od 1. januára 2000 do 31. júla 2000 v sume 255,59 € rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila.

Súd prvého stupňa po preskúmaní zákonnosti a postupu rozhodnutia žalovanej a jej pobočky v T. dospel k záveru, že žalovaná rozhodla v súlade so zákonom. Žalobca bol od 17.

februára 1990 samostatne zárobkovo činnou osobou s povinnosťou odvádzať poistné na nemocenské poistenie a poistné na dôchodkové zabezpečenie v zmysle § 19 ods. 2 zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o Sociálnej poisťovni) s výnimkou obdobia od 1. januára 1995 do 31. decembra 1999 a od 1. augusta 2000 do 31. decembra 2000, kedy povinnosť odvádzať poistné na dôchodkové poistenie nevyplývalo z predmetného zákona. Žalobca ukončil podnikateľskú činnosť 31. decembra 2000, kedy mu podľa § 18 ods. 4 cit. zákona vznikla povinnosť najneskôr do ôsmich dní odhlásiť svoju účasť na poistení. Odhlášku o zániku účasti na poistení doručil žalovanej až 8. novembra 2006, teda oneskorene. Táto skutočnosť potom mala za následok, že právo žalovanej predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie podľa § 24 ods. 4 cit. zákona sa nepremlčalo.

Neúspešnému žalobcovi s poukazom na ustanovenie § 250k ods. 1 OSP náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne podal žalobca odvolanie. Namietal, že nesprávne právne posúdil vec, lebo neakceptoval jeho námietku premlčania. Súd sa obmedzil len na jazykový výklad príslušných ustanovení zákona o Sociálnej poisťovni. Podľa jeho názoru bezdôvodné neplnenie povinnosti žalovanej predpísať poistné v zákonnej lehote môže viesť k zásahu do práva žalobcu na ochranu majetku podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 1 dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Poukázal na nálezy a stanoviská Ústavných súdov Slovenskej a Českej republiky. Žiadal, aby odvolací súd z dôvodu premlčania práva predpísať poistné za obdobie máj 1998 až november 1999 rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie. Súčasne žiadal o priznanie náhrady trov celého konania v celkovej sume 509,76 €.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že v predpísaní poistného postupovala v súlade a v medziach zákona s tým, že zákon o Sociálnej poisťovni neupravuje lehotu na predpísanie dlžného poistného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia

odvolacieho pojednávania podľa § 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné vyhovieť.

Podľa § 24 ods. 1a ods. 4 zákona o Sociálnej poisťovni právo predpísať poistné na nemocenské poistenie a na dôchodkové zabezpečenie sa premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti.

Právo predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa nepremlčuje, ak nebola splnená oznamovacia povinnosť podľa § 18.

Zo spisov vyplýva, že žalobca od 17. februára 1990 bol samostatne zárobkovo činnou osobou podľa § 5 zákona o sociálnom poistení a svoju činnosť vykonával na základe živnostenského oprávnenia. Ako samostatne zárobkovo činná osoba mal povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie a na dôchodkové zabezpečenie (§ 14 ods. 1 a 2 zákona o Sociálnej poisťovni). Po ukončení podnikania 31. decembra 2000 jeho účasť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení zanikla.

Vznik a zánik účasti na nemocenskom poistení a na dôchodkovom zabezpečení zakladá samostatne zárobkovo činnej osobe oznamovaciu povinnosť podľa § 18 ods. 1 písm. b) zákona o Sociálnej poisťovni, a to povinnosť prihlásiť sa a odhlásiť sa z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia.

V ustanovení § 18 ods. 4 cit. zákona je konkrétne uvedené miesto prihlásenia sa a odhlásenia sa z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia, ktorým je pobočka žalovanej, príslušná podľa miesta trvalého pobytu poistenca. Obsahuje tiež úpravu lehoty na splnenie ohlasovacej povinnosti tak, že ukladá poistencovi uvedené skutočnosti ohlásiť príslušnej zložke žalovanej v lehote najneskôr do ôsmich dní od vzniku aj od zániku tejto účasti.

Bolo preukázané, že žalobca 8. novembra 2006, teda takmer po šiestich rokoch od zániku účasti na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení splnil zákonnú povinnosť odhlásiť sa z poistenia podľa § 18 ods. 4 zákona o Sociálnej poisťovni. Nedodržel teda lehotu 8 dní od zániku tejto účasti.

Oznámením o vzniku a o zániku účasti na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení má Sociálna poisťovňa vedomosť o vzniku a o zániku povinnosti platiť poistné a v prípade ak povinná osoba neoznámila skutočnosti, rozhodné pre povinnosť platiť poistné vôbec, Sociálna poisťovňa má právo predpísať poistné podľa § 144 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Zodpovedá skutočnosti, že zákon neurčuje lehotu na predpísanie poistného osobe, ktorá poistné nezaplatila, ale toto právo je obmedzené plynutím premlčacej lehoty a po jej uplynutí povinnosť zaplatiť dlžné poistné nemožno uložiť, ak povinná osoba námietku premlčania vzniesla.

Podľa názoru odvolacieho súdu § 24 ods. 4 zákona o Sociálnej poisťovni, ktorý obsahuje ustanovenia o lehotách na uloženie povinnosti zaplatiť poistné a aj upravuje podmienky, kedy sa toto právo nepremlčuje má za cieľ prinútiť povinnú osobu platiť poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie. Ak oznamovacia povinnosť nebola splnená vôbec, právo predpísať poistné sa nepremlčuje, a táto úprava sa vzťahuje na prípady, kedy sa žalovaná o neplnení ohlasovacej povinnosti dozvie inak ako od platiteľa poistného. Uvedené ustanovenie o nepremlčaní poistného sa vzťahuje len na tých platiteľov poistného, ktorí vôbec nesplnia oznamovaciu povinnosť podľa § 18 cit. zákona. Žalobca takýmto platiteľom poistného nebol, preto poistné sa premlčovalo a žalovaná bola povinná na vznesenú námietku premlčania vo svojom rozhodnutí prihliadnuť.

Žalobcu vzhľadom na oneskorené splnenie oznamovacej povinnosti nemožno považovať za takú samostatne zárobkovo činnú osobu, ktorá nesplnila oznamovaciu povinnosť podľa § 18 zákona o Sociálnej poisťovni vôbec, a preto sa na neho nevzťahuje zákonné ustanovenie, podľa ktorého právo predpísať dlžné poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa nepremlčuje ani po uplynutí desiatich rokov odo dňa splatnosti tohto dlžného poistného.

Naopak, žalobca splnil oznamovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni bez ohľadu na lehotu 8 dní od vzniku alebo zániku účasti na poistení, preto právo predpísať dlžné poistné sa viaže na desaťročnú premlčaciu lehotu od splatnosti poistného podľa § 24 ods. 1 cit. zákona.

Krajský súd v Trenčíne tým, že rozsudkom zo 16. novembra 2010, č.k. 13S/15/2010-42, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej z 23.

marca 2010 číslo X. o uložení povinnosti doplatiť dlžné poistné vychádzal z nesprávneho právneho názoru a jeho rozhodnutie nezodpovedá obsahu spisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uvedený rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h) a ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 OSP). V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvého stupňa opätovne posúdiť zákonnosť rozhodnutia žalovanej a vo veci znova rozhodnúť so zohľadnením plynutia desaťročnej premlčacej lehoty a vznesenej námietky premlčania.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 15. decembra 2011

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová